

Valtakunnanvoudin kanslia

12.10.2023

UOL/2500/2023

Eduskunnan lakivaliokunta

HE 32/2023 vp *Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulosottokaaren 4 luvun 48 §:n muuttamisesta*

Asia: Lausunto

Ulosottolaitoksen lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle annettavaksi laiksi ulosottokaaren 4 luvun 48 §:n muuttamisesta. Esityksen tavoitteena on huolehtia velallisten käyttöön jäävien tulojen riittävydestä säätämällä suojaosuuteen pysyvä tasokorotus, joka vastaa vuonna 2023 voimassa olevaa korotusta. Suojaosuuden korotus olisi voimassa, kunnes asiasta toisin säädetään.

Hallituksen esityksestä käy laajasti ilmi suojaosuuden korottamisen vaikutuksia velallisiin ja velkojiin sekä ulosoton toimintaan ja valtion talouteen. Vaikutusarvioinnit on kuitenkin jouduttu tekemään lyhyen ajan puitteissa suojaosuuden korotuksen ollessa voimassa vasta lyhyen ajan, eikä kaikkia vaikutuksia ole vielä nähtävissä. Korotuksella on nähty olevan vaikutusta perimistulokseen, ulosottomaksutuloihin, maksuaikaan, korkokustannuksiin, muun omaisuuden lisääntyneeseen ulosmittaukseen ja myyntiin, maksuhäiriömerkintöihin, luottojen hintaan ja saatavuuteen sekä julkisoikeudellisten maksujen vanhentumiseen ennen saatavien kertymistä. Tutkimustulokset eivät myöskään tue sitä, että korotuksella olisi merkittävää vaikutusta työllisyyteen. Ulosottolaitos on aiemmissa suojaosuuden korottamista koskeissa lausunnoissaan todennut, ettei ulosoton suojaosuutta ole perusteltua asettaa liian korkealle, jotta velkoja saadaan perittyä eikä velalliselle jouduta toteamaan varattomuusesteitä. Hallituksen esityksessä esitetystä vaikutusarviointista ei voida tehdä johtopäätöksiä suojaosuuden korottamisen vaikutuksista.

Esityksellä olisi vaikutusta ulosoton työmäärään. Vaikutusarviossa esitetty tarvittava lisäresurssi on yhteensä viisi toimitusmiestä. Lisääntyneen työmäärän hoitamiseen tarvittaisiin kolme ulosottotarkastajaa ja kaksi ulosottoylitarkastajaa. Henkilöstöresurssin kustannus on siten vuosittain 385 000 euroa. Esitetty arvio vastaa ulosoton arviota. Esityksellä ei olisi toteutuessaan vaikutusta ICT-kuluihin.

Ulosmittausjärjestelmän uudistamistyötä tullaan jatkamaan oikeusministeriössä. Esityksessä ehdotetaan, että suojaosuuden korottamista koskeva muutos tulisi voimaan pysyvänä, kunnes

ulosmittausjärjestelmän uudistustyö olisi valmis. Olisi ollut toivottavaa, että uudistustyö suojaosuuden tasosta ja oikeudenmukaisesta ulosmittauksen määrästä eri tuloluokissa kuten myös kattavampi vaikuttavuusarviointi olisi ollut valmiimpi. Toisaalta näin merkittävän kokonaisuudistuksen valmistelu on syytä tehdä kunnolla, mistä syystä Ulosottolaitos hyväksyy ja kannattaa muutoksen olemista voimassa pysyvänä, kunnes uudistustyö on valmis.

Yhteenvetona Ulosottolaitos toteaa, että esityksen tavoite on hyvä ja kannatettava. Valittu keino ei kuitenkaan, ottaen huomioon nykyiset toistuvaistulon ulosmittausta koskevat säännökset, ole erityisen osuva ja sopiva tavoitteen toteuttamiseen. Vaikutusten arviointi jää puutteelliseksi.

Jarmo Kivistö

Apulaisvaltakunnanvouti

